

Brief-16, Jakarta, 5 oktober 2008.

Na twee maanden is het nog steeds een chaotische toestand bij SETIA. In hun kleine huisje in het oostelijk deel van Jakarta praat ik met Marianus en Mariam over de ontstane situatie. Marianus (eind vorig jaar afgestudeerd in Kampen) is zeer gefrustreerd. Weliswaar draait de MDiv-cursus (upgrading voor SETIA-docenten van de dependances uit heel Indonesië) prima, en zelfs in een beter en rustiger gebouw dan vóór de problemen. Maar van het gewone schoolprogramma komt nog steeds niet veel terecht. De overheid van Jakarta heeft een plaatsvervangende ruimte aangeboden, en daar is nu een deel van de studenten ondergebracht. Dat gebouw ligt wel aan het andere eind van de stad, met gevolg dat Marianus en veel andere docenten nu uren extra reistijd (en reiskosten!) kwijt zijn. Maar

bovendien zijn de voorzieningen in dat gebouw absoluut onvoldoende om zulke grote aantallen studenten te kunnen herbergen, en ook nog een schoolprogramma te kunnen draaien! Andere studenten zijn elders in de stad ondergebracht. En nog altijd zit een klein deel in het tentenkamp, waar de overheid hen heeft opgevangen toen ze werden verjaagd van hun campus in *kampung Pulo*. Ook zijn er altijd nog mensen binnen SETIA die terug willen naar de oude campus. Het lijkt niet reëel; afgezien van de vraag of de overheid het zou toestaan, is het dan wachten op de volgende uitbarsting van geweld.

De campus van SETIA had in feite al jaren geleden zijn maximale capaciteit bereikt. Maar elk jaar kwamen er weer zoveel honderd studenten bij. En elk jaar moesten daarvoor de bestaande internaten worden uitgebreid. De werksituatie op de campus werd in toenemende mate onwerkbaar, en de situatie in de kampong op den duur onhoudbaar: de steeds nadrukkelijker aanwezigheid van

zoveel christenen deed de spanningen met de lokale bevolking oplopen. Extremistische krachten zagen hun kans, en lieten de bom barsten. Toch was niet iedereen in kampung Pulo blij met deze ontwikkelingen. Vrouwen uit het dorp die voor SETIA kookten, waren furieus op hun eigen leiders: "Geven jullie onze gezinnen nu soms te eten?" En die moslimvrouwen trokken de studenten achterna, en gingen in het tentenkamp voor hen koken...

Gouverneurs van andere provincies komen in Jakarta het tentenkamp bezoeken, om te praten met de studenten uit hun provincie, en om te kijken wat ze voor hen kunnen doen. Ook andere hoogwaardigheidsbekleders brengen een bezoek. SETIA heeft beslist ook binnen Indonesië momenteel behoorlijk wat goodwill opgebouwd. Het moet niet moeilijk zijn om de handen op elkaar en de beurzen los te krijgen voor het opzetten van een nieuwe campus op één of meerdere plekken in Jakarta. Ook de Indonesische overheid doet echt wel wat voor SETIA.

Maar als nu weer terug wilt naar die oude campus, koester je in feite je martelaarsrol, en kies je voor het in stand houden van het conflictmodel, met alle risico's die daar aan verbonden zijn. Het is ook de vraag of het een beleidslijn is die in lijn is met wat de Bijbel ons voorhoudt over het de minste willen zijn (Fil. 2).

Pattimura, een Ambonese verzetsheld uit het begin van de 19^e eeuw

Het antwoord op een militante extremistische islam is niet een even fanatiek en strijdbaar christendom. Op Ambon hebben ze gezien waar dat toe kan leiden. Maar of ze er echt van geleerd hebben... Als ik de aandacht vestig op de deplorabele toestand van het archief van Banda, en de absoluut ongeschikte plaats waar dat nu bewaard wordt, is men dat wel met me eens, maar als ik vervolgens suggereer om eens contact op te nemen met het Nationaal Archief in Jakarta, om het dáár in bewaring te geven, reageren ze nogal afhoudend. Nee, in oost-Indonesië is Ambon volgens hen toch de veiligste plaats om het te zien ze de buitenwereld nog Inclusief de overheid. Maar houding vraagt op den conflicten. Met een open kom je veel verder. Dàn moslims de kerkgebouwen van christenen verdedigen, als extremisten van elders die in brand willen komen steken.

Franciscus Xaverius, de RK missionaris in de Molukken vóór de komst van de VOC

De leiding van de Christelijke Universiteit op Ambon, waar ik de afgelopen twee weken te gast was, heeft opvallend hartelijk afscheid van me genomen. Met drie man sterk (o.a. de dekaan, en een oud voorzitter van de GPM) kwamen ze uitgebreid met mij lunchen. Zoals gebruikelijk vragen ze verontschuldiging voor alles wat mij mogelijk gekwetst zou kunnen hebben. Het zijn de gebruikelijke frasen, en dus vul ik wat gekscherend aan: *lahir dan batin* (uiterlijk en innerlijk). Dat is een zinspeling op een spreuk die in verband met Idul Fitri (het Islamitische Suikerfeest, dat de dag daarvóór gevierd werd) op veel plaatsen te lezen valt (*maaf lahir dan batin*: het is gebruikelijk dat men elkaar op de morgen van dat feest ook vergeving vraagt). Verder willen we weten wanneer ik weer naar Ambon denk te komen. Mijn collega's in Litindo moet ik zeggen dat ook zij hier van harte welkom zijn. En wil ik geen artikel schrijven in het Theologische Tijdschrift van de UKIM dat ze gaan uitgeven, en waarvan in November het eerste nummer moet gaan verschijnen? De volgende morgen om 5 uur staat één van deze drie kopstukken (ex secretaris van de GPM) met de auto klaar om me naar het vliegveld te brengen, bijna een uur rijden naar de andere kant van de baai. En als was hij mijn adjudant, neemt hij daar de hele procedure van het inchecken en afgeven van de bagage persoonlijk voor zijn rekening. Het is alsof ze duidelijk willen maken dat de confronterende discussie van afgelopen zaterdag (zie vorige brief) niet het eind van de relatie mag betekenen!

Vanmorgen hadden we hier in Jakarta in de internationale gemeente een Baptistische spreker die een preek hield over de doop. Als gereformeerde luisteraars zaten we er met gekromde tenen naar te luisteren. Maar niet alles was verkeerd. Sprekend over Mattheus 28:19-20 benadrukte hij dat het niet onze roeping is mensen te bekeren: dat is Gods werk! Onze taak is alleen om de boodschap te verkondigen, onverkort, en helder. Maar daarna mogen en moeten we het aan de Here overlaten. Dat is ook de enige manier waarop ik hier na bijna drie maand rondreizen morgen weer rustig op het vliegtuig naar Nederland kan stappen. Het is Zijn werk! In Wanggemalo en de andere dorpen van de Kombai. De opbouw van de GGRI op Papua, en in de andere regio's van Indonesië. Daar bij de Yali's

van Pass Valley. Op de universiteit van Ambon, en bij de verdreven christenen van Banda. En hier in Jakarta. Wat een zorgen, wat een frustraties, wat een uitzichtloze situaties vaak! Maar er is Eén die daar boven staat, die alles overziet, en die bouwt met vaste hand. Dat zie je niet altijd als je er middenin zit. Maar zo is het wel. Gelukkig maar! Anders zou je geen oog meer dicht doen.

Nu mogen we ze sluiten, en met gevouwen handen alles in Zijn handen leggen. Ik, als ik morgen hier alles weer achter me laat. En u in Nederland, of waar ook ter wereld, die deze brieven hebt meegelezen. Ik heb u over mijn schouder laten meekijken. Nu wil ik u vragen ook met mij mee te bidden. Voor al die mensen waar ik over heb verteld. Eens veraf, maar nu nabij gekomen. Net als wij.

En voor die ruim 200 miljoen anderen in Indonesië die nog niet nabij gekomen zijn...

A Dieu!

Jaap

